

Sobre educacions i maleducacions

1 L'escenari és un de tants supermercats: un nano de tres o quatre anys demana a la mare que li compri un d'aquests productes ensucrats que s'hi ofereixen. La dona s'hi resisteix: "Si menges això, després no dinaràs". Els requeriments del nen pugen de to i esdevenen crits i plors. La mare, cada cop més atabalada, continua negant-s'hi. De cop, 5 el marrec li deixa caure a ple pulmó: "Tu no m'estimes, mala p...!". Ella es posa vermella i després pàl·lida. Els miro i intueixo com acabarà la cosa. Efectivament, la dona claudica i el nen veu premiada la seva entossudida mala educació amb la lllaminadura desitjada. Aquesta escena verídica em va fer reflexionar sobre una problemàtica que ja fa anys i panys que es veia venir i que, actualment, ha pres una gran 10 virulència. Molts pares no volen, o no poden, mantenir ni la seva autoritat ni la seva dignitat personal davant de llurs fills, i opten per comprar a curt termini una aparent pau familiar, que probablement pagaran molt cara a la llarga. Durant bastants anys la norma vigent consistia a no traumatitzar els petits amb cap tipus de negativa ni correcció. Ara, finalment, els pares i sobretot els professors s'han adonat que aquella beatífica filosofia 15 ha contribuït, en gran manera, a crear unes generacions infantils i juvenils cada cop més agressives. Unes generacions que presenten una cada cop més remarcable falta d'educació i de civisme. Ja és hora de reivindicar el respecte mutu, l'amabilitat, un mínim d'esperit de superació i una sociabilitat pròpia de persones assenyades. Un no dit a temps pot constituir una de les més difícils i grans proves d'amor als nostres fills i 20 alumnes. Certament, la vida que els espera no els regalarà res, i cal estar preparats.

M. Conxa Montagud
Lleida

- a) Extrau del text dos adverbis o locucions adverbials amb valor modalitzador i explica en quin sentit manifesten el posicionament de l'enunciadora respecte al seu enunciat.
- b) Extrau del text dues oracions de relatiu i explica de quina manera aclareixen la informació d'allò que s'està exposant.

COMENTARI TEXT

“SOBRE EDUCACIONS I MALEDUCACIONS”

El text “**SOBRE EDUCACIONS I MALEDUCACIONS**”, es correspon amb una carta al director puix que el nom de la seua autora (M. Conxa Montagud) apareix al final del text acompanyat de la ciutat on viu, com és característic d'aquest gènere periodístic. A banda, com a gènere d'opinió que és, l'autora mostra clarament el seu posicionament sobre el tema de què tracta: l'educació.

En aquest àmbit es fa necessari l'ús del registre estàndard de la llengua, fet que podem comprovar fàcilment analitzant el lèxic emprat. Així i tot hi apareixen col·loquialismes propis de l'estil directe al diàleg de la primera escena, que ens pot ser molt quotidiana, i que usará com a argument, (“**Si menges això, després no dinaràs. L-3**”, “**Tu no m'estimes, mala p...! L-6**”). A més la relació emissor-receptor és informal. L'autora, que pretén convèncer els receptors de la importància de l'educació en l'àmbit familiar i escolar, ha optat per marcar la seua presència amb intervencions directes (“**em va fer L-9**”, “**els miro i intueixo. L-6**”) i usar el plural inclusiu (“**nostres. L-21**”), elements que li serveixen com a recursos modalitzadors en un text de caràcter argumentatiu com aquest i que contribueixen a l'esmentada informalitat. A banda d'aquests recursos, l'autora ja no empra cap marca directa d'emissor ni cap que aludisca el receptor, cosa que augmenta el grau de formalitat del text, tot i que predomina la informalitat. No obstant, trobem expressions com “**Ja és hora. L-18**” on indirectament s'està fent una crida als lectors per tal de comunicar la urgència de solucionar el problema. Amb l'ús del possessiu “nostres” l'autora aconsegueix apropar-se al receptor fent-lo partícip de la seua tesi, i a més, aquest ens permet deduir el tipus de receptor del text. Es tracta de qualsevol persona amb fills o alumnes menuts que encara està a temps d'educar-los correctament.

Podem veure com M. Conxa Montagud inicia el text amb la descripció d'una escena quotidiana que li serveix tant d'argument com de punt de partida, com ella mateixa especifica al text “**Aquesta escena verídica em va fer reflexionar. L-9**”. Observem que comparteix temps i espai amb l'escena (“**els miro**”) i que actua de narradora al text contant la forma amb què un xiquet de 3 o 4 anys insulta sa mare perquè no vol comprar-li una lllaminadura i com, mitjançant la mala educació, el xiquet aconsegueix allò que desitja. Aquesta seqüència, que segueix un estructura descriptivonarrativa i que constitueix un exemple, entre altres, de la falta d'educació i la tolerància actuals, esdevé la introducció del text. Amb l'ús d'un diàleg en estil directe entre la mare i el xiquet, que configura les diferents veus, i per tant, la polifonia del text (“**Si menges això, després no dinaràs. L-3**”, “**Tu no m'estimes, mala p...!**”); amb l'ús d'una estructura temporal marcada pel connector temporal “**de cop. L-5**”; el seguiment d'una estructura pròpia de la narració (*plantejament*: un xiquet que està al supermercat demana una lllaminadura a sa mare; *nus*: la mare no vol comprar-la i el xiquet insisteix. Després d'una xicoteta discussió, el xiquet acaba per insultar la figura materna; *desenllaç*: el xiquet aconsegueix la lllaminadura desitjada); i amb l'ús de la descripció en funció de la narració per tal de situar els fets (“**L'escenari és un de tants supermercats. L-1**”, “**ella es posa vermella i després pàl·lida. L-6**”), podem demostrar que, efectivament, aquesta part segueix un esquema descriptivonarratiu.

A partir de l'escena descrita, s'inicia l'argumentació del text, puix que es tracta d'un article d'opinió. L'autora empra una sèrie de recursos modalitzadors per tal de reforçar la seua tesi, que com ja hem dit abans és convèncer el lector de la importància de l'educació. A banda del plural inclusiu i de les intervencions directes de l'autora, ja explicades en el grau de formalitat del text, podem veure com s'hi estableix una comparació disjuntiva entre *abans* i *ara*. Amb la locució temporal “**Durant molts anys. L-13**” es descriu com era la situació de l'educació en un passat ben recent, i fins i tot, prou habitual en l'actualitat, com mostra l'escena que ha contemplat l'autora, (“**la norma vigent consistia a no traumatitzar els petits amb cap tipus de negativa. L-14**”) i la compara, mitjançant el díctic temporal “**Ara. L-15**”, amb l'estat actual. En aquesta comparació l'autora critica l'estratègia seguida per a l'educació mitjançant el recurs estilístic de la ironia, la qual apareix en el lèxic valoratiu “**beatífica**

filosofia. L-16” puix que aquesta estratègia té conseqüències totalment contràries a les esperades. La tolerància incitada a fi de no traumatitzar els petits ha desembocat en mala educació i en un augment progressiu de l’agressivitat dels nens. Aquesta progressió queda determinada per l’ús de l’expressió “cada cop més” en repetides ocasions (**“cada cop més agressives. L-17”**, **“cada cop més remarcable falta d’educació. L-18**). A més, podem veure que se segueix també un subesquema de causa-conseqüència: a causa de la filosofia seguida en els anys anteriors, els nens són cada cop més agressius en l’actualitat (conseqüència).

Contribueix a la mateixa funció modalitzadora la referència que l’autora fa als pares que no volen o “no poden” mantenir la seua autoritat davant els fills (**L-11**), reforçada per una oració de relatiu explicativa, l’antecedent de la qual és “pau familiar”, on apareix l’adverbi de probabilitat **“probablement. L-13”**. Amb aquesta oració l’emissor del text aventura una possible conseqüència negativa (**“una pau familiar que pagaran molt cara a la llarga. L-13”**), que, gràcies a l’adverbi, es remarca que és una reflexió molt personal. També trobem l’adverbi modalitzador **“efectivament. L-7”** explicat a l’apartat a) de les qüestions.

Des de la descripció fins a la línia 18, fragment que es correspon amb el desenvolupament del text, l’autora no es dirigeix al lector, ja siga de forma directa o indirecta. Però, és a partir d’aquesta línia on, amb l’ús de l’expressió **“Ja és hora. L-18”**, ja explicada abans, comença a adreçar-se indirectament al receptor i és a partir d’ací on podem trobar la conclusió del text i finalitzar així amb l’estructura textual. En aquesta última part, la modalització queda definida per l’apel·lació esmentada amb l’adverbi **“certament. L-21”**, que indica la certesa que té l’autora de l’afirmació que ve a continuació, i per la perífrasi **“cal estar preparats. L-22”** amb la qual es dona el consell que cal educar els fills o alumnes a fi de deixar-los preparats, puix que la vida no és fàcil. En el seu conjunt, la conclusió pretén aconsellar els receptors proposant que eduquen els seus fills/alumnes correctament, encara que això supose ser estrictes en determinades ocasions.

Respecte a alguns aspectes de la coherència, cal remarcar que la tesi apareix de forma implícita al text, amb la qual cosa s’ha d’extraure després d’haver llegit l’article, especialment després d’haver estudiat la conclusió on l’autora manifesta majoritàriament allò que pretén transmetre. En canvi, amb el tema no passa el mateix, ja que aquest apareix des d’un inici explícitament al títol **“Sobre educacions i maleducacions”**, el qual és, per tant, temàtic. Es tracta d’un tema que ha donat lloc a nombroses reflexions al llarg del temps, com l’autora manifesta amb l’expressió col·loquial **“una problemàtica que ja fa anys i panys que es veia venir. L-10”**, i que actualment ha pres una gran importància, com també expressa amb el díctic temporal **“actualment. L-10”**.

En resum, ens trobem davant d’un article d’opinió de caràcter argumentatiu que té com a autora M. Conxa Montagud. Aquesta, comença el text descrivint una escena que li serveix d’exemple i de punt de partida per a l’argumentació. A partir de l’escena dona una sèrie d’arguments per tal de reforçar la seua tesi, que és convèncer el lector de la importància de l’educació. Amb una comparació disjuntiva entre l’abans i l’ara, la ironia, la probalilitat, i les apel·lacions al receptor aconseguix l’efecte desitjat i acaba el text aconsellant els receptors que eduquen correctament els nens. El tema tractat és un tema actual, que demostra com els intents de tolerància en l’educació han resultat inútils, puix que les conseqüències obtingudes no són les que s’esperaven. L’objectiu d’evitar traumatitzar els menuts ha conduït a un augment de la mala educació. Si ens parem a pensar en l’educació que van rebre els nostres pares o avis, segurament ens semblarà massa estricta i exigent, però si ens fixem, a la llarga resulta beneficiosa per a tothom. A quin pare vegem insultar els nostres avis? Qui pot imaginar-se els nostres pares sense fer cas dels professors? Tanmateix, també cal reconèixer que les mesures de càstig que s’escollien sí que podien resultar traumatitzants per als nens. Un cop conscients d’aquestes consideracions, hem d’intentar expandir un nou sistema educatiu, que no siga tan extrem com el de les generacions anteriors ni tan tolerant com l’actual. Hem de saber trobar un terme mig sense oblidar que els resultats no es veuran de seguida, sinó a llarg termini.

QÜESTIONS

a) Extrau del text dos adverbis o locucions adverbials amb valor modalitzador i explica en quin sentit manifesten el posicionament de l'enunciadora respecte al seu enunciat.

- EFFECTIVAMENT: amb aquest adverbi l'autora comprova que allò que havia intuït s'ha complert tal i com esperava: el nen ha rebut la llastrada desitjada com a premi de la seua mala educació. La posició de l'autora cap al tema és que ha augmentat la mala educació i que açò és un problema molt important. Amb l'ús de l'adverbi esmentat, demostra com "efectivament" el que diu és cert. És una mena d'argument

- PROBABLEMENT: amb aquest adverbi l'autora suposa una possible conseqüència negativa que patiran els pares que opten per una aparent pau familiar a curt termini: ho pagaran a la llarga. L'autora no té seguretat total del que diu, amb la qual cosa aquest indica possibilitat o probabilitat. De la mateixa forma que abans, l'autora exposa així la seua opinió negativa quant a la tolerància establerta els anys anteriors, puix que, com hem dit, la conseqüència que suposa és negativa.

b) Extrau del text dues oracions de relatiu i explica de quina manera aclareixen la informació d'allò que s'està exposant.

- Aquesta escena verídica em va fer reflexionar sobre una problemàtica *que* ja fa anys i panys que es veia venir.

Es tracta d'una oració de relatiu especificativa, puix que no apareix entre comes. A més, aquesta oració està marcant o especificant a quina problemàtica es fa referència. No es tracta de qualsevol problemàtica, sinó d'una problemàtica que feia anys que es veia venir. L'antecedent de l'oració és 'problemàtica', el qual actua com a objecte directe de la proposició subordinada.

- ...i opten per comprar a curt termini una aparent pau familiar, *que* probablement pagaran molt a la llarga.

A diferència de l'oració anterior, en aquest cas estem davant d'una oració de relatiu explicativa, fet que podem comprovar perquè apareix entre comes. És propi d'aquestes oracions explicatives donar informació adicional, i en aquest cas en particular, l'autora afegeix de forma modalitzadora una possible conseqüència del sistema d'educació seguit per alguns pares.